

VÝBĚR LEGISLATIVNÍCH AKTUALIT

březen - duben 2024

ČESKÁ REPUBLIKA

Nařízení vlády č. 68/2024 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, a nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle užitelských vztahů, ve znění pozdějších předpisů, **promítá změny modifikace Strategického plánu ČR pro SZP pro rok 2024 a následující období do národního právního předpisu k zajištění souladu s legislativním rámcem Evropské unie.** Nařízení zohledňuje možnost upravenou prováděcím nařízením Evropské komise, kterým se stanoví odchylka od nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115, pokud jde o uplatňování standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy (standard GAEC 8) pro rok podání žádosti 2024, týkající se možnosti přizpůsobení podmínek ekoplatby, pokud jsou tímto nařízením dotčeny. Dalším cílem je pak **harmonizace podmínek s dalšími národními právními předpisy společně se zohledněním zkušeností z implementace nových pravidel SZP a s tím souvisejících poznatků z příjmu žádostí, z administrace těchto žádostí a z provedených kontrol za první rok administrace podpor.** Změny se také týkají zejména režimů pro klima a životní prostředí. V rámci těchto režimů byla začleněna nová platba, a to ekoplatba na podporu udržitelného hospodaření se živinami. | účinnost od 1. dubna 2024, vybraná ustanovení od 31. prosince 2024

Zákon č. 84/2024 Sb. o trhu s nevykonnými úvěry **reguluje vymáhání dluhů jinými subjekty než exekutory. Přednostně cílí na poskytovatele půjček a na inkasní agentury.** Zákon přináší ucelenou úpravu sekundárního trhu s bankovními úvěry, jehož režim nebyl dosud sjednocen a podléhal obecné občanskoprávní úpravě. Zjednodušeně se za nevykonné úvěr považují úvěry, které nejsou dlužníkem řádně spláceny, přičemž podrobnější definici pojmu obsahuje zákon ve spojení s evropskými předpisy. Zákon stanovuje **podmínky pro subjekty spravující nevykonný úvěr a obchodující na finančním trhu s bankovními úvěry.** Nově některé činnosti budou moci vykonávat pouze dohlížené subjekty a zároveň dojde **pravděpodobně k protřídění trhu, kdy ne každá osoba spravující úvěry projde licenčním řízením u České národní banky.** | účinnost od 1. května 2024

Zákon č. 85/2024 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o trhu s nevykonnými úvěry provádí doprovodné změny vyplývající ze zákona o trhu s nevykonnými úvěry. **Rozšiřuje výčet činností, které může banka, spořitelni a úvěrní družstvo a nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru vykonávat o tzv. správu nevykonného úvěru.** Dále dochází k vymezení některých nových povinností poskytovatelů spotřebitelských úvěrů (pravidla týkající se uplatňování vhodných opatření vůči spotřebiteli v prodlení před zahájením vymáhání spotřebitelského úvěru, informační povinnosti při změně úvěru). Změny se týkají především zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, a zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. | účinnost od 1. května 2024

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 67/2024 Sb., o rozhodné částce pro určení celkové výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, stanovuje, že **rozhodnou částkou pro určení celkové výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci je pro období od 1. května 2024 do 30. dubna 2025 částka 43.341,- Kč.** | účinnost od 1. května 2024

Nařízení vlády č. 70/2024 Sb., o maximální částce příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce stanoví **maximální částku příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením poskytovaného zaměstnavateli, se kterým Úřad práce České republiky uzavřel písemnou dohodu o jeho uznání za zaměstnavatele na chráněném trhu práce. Maximální částka příspěvku činí 15.700,- Kč.** | účinnost od 1. dubna 2024

Nařízení vlády č. 61/2024 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 80/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření, a nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů je předkládáno v návaznosti na programové období Společné zemědělské politiky 2023-2027, které je v České republice realizováno od roku 2023 prostřednictvím Strategického plánu SZP. Hlavním cílem nařízení vlády je jak **doplnění nového podopatření omezení používání pesticidů v ochranných pásmech vodních zdrojů na orné půdě, tak zpřesnění podmínek pro poskytování dotací a zároveň reaguje na zjištění z administrace podpor podle nařízení vlády č. 80/2023 Sb. Navrhované změny se týkají úprav odpočtů za neproduktivní plochy u vybraných podopatření.** Dále upravuje podmínky dobíhajících agroenvironmentálně-klimatických závazků z programového období 2015-2022 tak, aby žadatelé o dotaci nebyli vystaveni riziku neposkytnutí dotace, resp. jejímu vrácení, v souvislosti s plněním nových podmínek pro poskytnutí ekoplatby v rámci přímých plateb. | platnost od 15. března 2024

Vyhláška č. 69/2024 Sb., k provedení zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla provádí nový zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Vyhláška upravuje především **rozsah údajů poskytovaných České kanceláři pojistitelů ohledně dopravních nehod, pojištění odpovědnosti, vozidel a škodných a pojistných událostech.** Dále jsou vyhláškou stanoveny výše denních sazeb příspěvku za dobu bez pojištění odpovědnosti. | účinnost od 1. dubna 2024

EVROPSKÁ UNIE

Nařízení Komise (EU) 2024/848 ze dne 14. března 2024, kterým se s účinkem ode dne 1. dubna 2024 **mění nařízení Rady (ES) č. 297/95, pokud jde o úpravu poplatků, které se platí Evropské agentuře pro léčivé přípravky, na základě míry inflace.** Toto nařízení má vliv na poplatky, které jsou vybírány od podniků a platí Evropské agentuře pro léčivé přípravky. Tyto poplatky byly revidovány a aktualizovány na základě míry inflace za rok 2023, která dosáhla 3,4 % v Evropské unii. Pro zjednodušení by upravené výše poplatků měly být zaokrouhleny na nejbližších 100 EUR. | účinnost od 1. dubna 2024

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/1072 ze dne 25. ledna 2024, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446, pokud jde o rozhodnutí týkající se závazných informací v oblasti určování celní hodnoty a rozhodnutí týkající se závazných informací o původu zboží mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446, pokud jde o rozhodnutí týkající se závazných informací v oblasti určování celní hodnoty a rozhodnutí týkající se závazných informací o původu zboží. Nařízení se zabývá **určováním celní hodnoty zboží, který je důležitá pro stanovení cla a daní při dovozu a vývozu zboží. Závazné informace o celní hodnotě jsou klíčové pro obchodní transakce. Nařízení také řeší závazné informace o původu zboží. To je důležité pro určení, zda zboží pochází z určité země nebo regionu.** Původ zboží ovlivňuje obchodní podmínky a může mít dopad na cla a kvóty. | účinnost od 1. prosince 2027

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1071 ze dne 12. dubna 2024, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2015/2447, pokud jde o rozhodnutí týkající se závazných informací v oblasti určování celní hodnoty, a kterým se zavádí elektronický systém pro závazné informace o původu zboží a o určování celní hodnoty, přináší **změny v prováděcím nařízení (EU) 2015/2447, konkrétně co se týče závazných informací v oblasti určování celní hodnoty. Tímto nařízením také zavádí elektronický systém pro závazné informace o původu zboží a o určování celní hodnoty.** Tato změna je důležitá pro usnadnění obchodu a efektivní celní kontroly. Elektronický systém umožní lepší výměnu informací mezi celními orgány a hospodářskými subjekty, což snižuje náklady a rizika pro společnost. **V souladu s platnými unijními a vnitrostátními předpisy o ochraně údajů bude také zpracovávání osobních údajů podléhat přísným pravidlům.** | platnost od 1. prosince 2027

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/1127 ze dne 8. února 2024, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1242 stanovením hlavních zásad a kritérií pro určení postupů ověřování hodnot emisí CO₂ a spotřeby paliva u těžkých vozidel v provozu (ověřování v provozu), doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1242 o stanovení hlavních zásad a kritérií pro určení postupů ověřování hodnot emisí CO₂ a spotřeby paliva u těžkých vozidel v provozu (ověřování v provozu). Jednou z klíčových oblastí, kterou toto nařízení pokrývá, je **ověřování v provozu, což znamená, že vozidla budou podrobena testům a měřením emisí a spotřeby paliva přímo během provozu na silnicích. Tímto způsobem se získají reálná data o výkonnosti vozidel a jejich emisích, což je důležité pro posouzení jejich skutečného dopadu na životní prostředí. Nařízení také stanovuje kritéria a postupy pro ověřování hodnot emisí CO₂ a spotřeby paliva.** To zahrnuje technické specifikace, metody měření a standardy, které musí být dodržovány při provádění těchto testů. | platnost od 15. května 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/771 ze dne 29. února 2024, kterým se mění nařízení (ES) č. 152/2009, kterým se stanoví metody odběru vzorků a laboratorního zkoušení pro úřední kontrolu krmiv **mění nařízení (ES) č. 152/2009, kterým se stanoví metody odběru vzorků a laboratorního zkoušení pro úřední kontrolu krmiv.** Toto nařízení je relevantní pro sledování a zajištění kvality krmiv v rámci Evropské unie. | účinnost od 15. dubna 2024

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/873 ze dne 30. ledna 2024 kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2019/331, pokud jde o přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii přináší **změny v nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2019/331 týkající se přechodných pravidel pro harmonizované přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Evropské unii. Tato úprava je v souladu s cílem snížit do roku 2030 čisté emise alespoň o 55 %.** | platnost od 4. dubna 2024

Nařízení Komise (EU) 2024/1076 ze dne 15. dubna 2024, kterým se mění přílohy II a V nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokud jde o maximální limity reziduí pro bispyribak, metosulam, oryzalin, oxasulfuron a triazoxid v některých produktech a na jejich povrchu přináší **změny v přílohách II a V nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 týkající se maximálních limitů reziduí pro několik účinných látek v některých produktech a na jejich povrchu. Konkrétně se jedná o účinné látky bispyribak, metosulam, oryzalin, oxasulfuron a triazoxid. Tyto látky mají stanovené maximální limity reziduí (MLR) v příloze II nařízení (ES) č. 396/2005.** Toto nařízení má význam pro Evropskou unii a je důležité pro regulaci reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu. V souladu s tím jsou stanoveny **nové limity reziduí pro uvedené účinné látky, aby byla zajištěna bezpečnost potravin pro spotřebitele.** | platnost od 15. dubna 2024

Nařízení Komise (EU) 2024/1077 ze dne 15. dubna 2024, kterým se mění příloha II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokud jde o maximální limity reziduí pro 2,4-DB, jodosulfuron-methyl, mesotrion a pyraflufen-ethyl v některých produktech a na jejich povrchu **upravuje maximální limity reziduí pro některé pesticidy v potravinách a na jejich povrchu. Toto nařízení mění přílohu II nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005. Konkrétně se jedná o pesticidy 2,4-DB, jodosulfuron-methyl, mesotrion a pyraflufen-ethyl.** | platnost od 6. listopadu 2024

Nařízení Komise (EU) 2024/1078 ze dne 15. dubna 2024, kterým se mění přílohy II a IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokud jde o maximální limity reziduí pro azoxystrobin, flonikamid, isofetamid, mefentriflukonazol, metazachlor, pyrimethanil a křemenný písek v některých produktech a na jejich povrchu přináší **změny v přílohách II a IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 týkající se maximálních limitů reziduí pro několik účinných látek. Konkrétně se jedná o účinné látky azoxystrobin, flonikamid, isofetamid, mefentriflukonazol, metazachlor, pyrimethanil a křemenný písek.** | platnost od 21. března 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1052 ze dne 10. dubna 2024, kterým se povoluje uvedení kalcidiolu monohydrátu na trh jako nové potraviny a kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/2470 **povoluje uvedení kalcidiolu monohydrátu na trh jako nové potraviny a zároveň mění prováděcí nařízení (EU) 2017/2470.** | platnost od 1. května 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1055 ze dne 10. dubna 2024 o povolení železnato-betainového komplexu jako doplňkové látky pro všechny druhy zvířat **povoluje železnato-betainový komplex jako doplňkovou látku pro všechny druhy zvířat.** | platnost od 30. dubna 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1045 ze dne 9. dubna 2024, kterým se mění nařízení (ES) č. 333/2007, pokud jde o metody odběru vzorků a analýzy pro kontrolu obsahu niklu v potravinách, a kterým se mění některé odkazy, upravuje **metody odběru vzorků a laboratorní analýzy pro kontrolu obsahu niklu v potravinách. Jeho cílem je zajistit spolehlivost a konzistentnost úředních kontrol maximálních limitů niklu v potravinách.** | platnost od 30. dubna 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1048 ze dne 9. dubna 2024, kterým se povoluje uvedení bílkovinného koncentrátu z Lemna gibba a Lemna minor na trh jako nové potraviny a kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/2470 **povoluje uvedení bílkovinného koncentrátu z Lemna gibba a Lemna minor na trh jako nové potraviny a zároveň mění prováděcí nařízení (EU) 2017/2470**. Toto nařízení je významné pro regulaci nových potravin v Evropské unii a umožňuje uvedení těchto bílkovinných koncentrátů na trh. Pouze společnosti ABC Kroos BV je povoleno uvádět na trh v Unii tuto novou potravinu po dobu pěti let. | platnost od 30. dubna 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1023 ze dne 8. dubna 2024, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/2470, pokud jde o podmínky použití nové potraviny laktitol **upravuje podmínky použití nové potraviny laktitolu. V souladu s tímto nařízením se mění přílohy nařízení (EU) 2017/2470**. Laktitol je sladidlo a osmotický laktativ, který se používá v potravinářství jako náhražka cukru. Je často používán v potravinářských výrobcích označených jako "nízkokalorické" nebo "bez cukru". Laktitol se vstřebává pomalu, což může mít mírný projímavý účinek, a proto je důležité sledovat jeho příjem. | platnost od 29. dubna 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/1027 ze dne 8. dubna 2024, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/2470, pokud jde o specifikace nové potraviny galakto-oligosacharid **upravuje specifikace nové potraviny galakto-oligosacharid**. Toto nařízení mění předchozí prováděcí nařízení (EU) 2017/2470. Galakto-oligosacharid se používá v řadě potravin, včetně počáteční a pokračovací kojenecké výživy podle definice v nařízení Evropského parlamentu a Rady. | platnost od 29. dubna 2024

Nařízení Komise (EU) 2024/891 ze dne 22. března 2024, kterým se mění přílohy II a V nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokud jde o maximální limity reziduí pro bifenazát v některých produktech a na jejich povrchu **mění přílohy II a V nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005. Týká se maximálních limitů reziduí pro bifenazát v některých produktech a na jejich povrchu**. | platnost od 15. října 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/893 ze dne 22. března 2024, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 schvaluje tepelně ošetřená česneková šťáva jako stávající účinná látka pro použití v biocidních přípravcích typu 19, **schvaluje tepelně ošetřenou česnekovou šťávu jako stávající účinnou látku pro použití v biocidních přípravcích typu 19 s výhradou podmínek stanovených v příloze**. | platnost od 15. března 2024

Nařízení Komise (EU) 2024/1003 ze dne 4. dubna 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2023/915, pokud jde o maximální limity pro sumu 3-monochlorpropandiolu (3-MCPD) a esterů 3-MCPD s mastnými kyselinami v počáteční kojenecké výživě, pokračovací kojenecké výživě a potravinách pro zvláštní léčebné účely určených pro kojence a malé děti a ve výživě pro malé děti, mění nařízení (EU) 2023/915, pokud jde o maximální limity pro sumu 3-monochlorpropandiolu (3-MCPD) a esterů 3-MCPD s mastnými kyselinami. Nařízení **stanovuje maximální limity pro tyto kontaminující látky v počáteční kojenecké výživě, pokračovací kojenecké výživě a potravinách pro zvláštní léčebné účely určených pro kojence a malé děti a ve výživě pro malé děti. Tyto maximální limity by měly být sníženy, aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany lidského zdraví**. Cílem je snížit riziko zdravotních problémů spojených s přítomností těchto látek v potravinách. | platnost od 1. ledna 2024

VÝBĚR Z PUBLIKOVANÉ JUDIKATURY

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 1220/2023 ze dne 23. ledna 2024 týkající se **náhrady mzdy za dovolenou a promlčení nároku**

„Pro stanovení průměrného výdělku – jak je zřejmé z výše uvedeného – mají význam tři základní skutečnosti – rozhodné období, hrubá mzda (plat) zúčtovaná zaměstnanci k výplatě v rozhodném období a odpracovaná doba v rozhodném období (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 10. 2011, sp. zn. 21 Cdo 1293/2010, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2005, sp. zn. 21 Cdo 2107/2004, uveřejněný pod č. 60/2005 v časopise Soudní judikatura). Rozhodným obdobím je zásadně předchozí kalendářní čtvrtletí, tj. kalendářní čtvrtletí předcházející skutečnosti, pro kterou se zjišťuje průměrný výdělek. V případě náhrady mzdy nebo platu za nevyčerpanou dovolenou nebo její část je takovou skutečností vznik práva na tuto náhradu. Protože podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2012 přísluší zaměstnanci náhrada mzdy nebo platu za nevyčerpanou dovolenou pouze v případě skončení pracovního poměru (srov. § 222 odst. 2 zákoníku práce), vzniká zaměstnanci právo na tuto náhradu dnem následujícím poté, co pracovní poměr mezi ním a zaměstnavatelem skončí. Rozhodným obdobím pro zjištění průměrného výdělku pro účely náhrady mzdy nebo platu za nevyčerpanou dovolenou nebo její část je proto kalendářní čtvrtletí, které tomuto dni předchází.... Jestliže zaměstnanec v rozhodném období neodpracoval alespoň 21 dnů, použije se pravděpodobný výdělek (§ 355 odst. 1 zákoníku práce). Pravděpodobný výdělek zjistí zaměstnavatel z hrubé mzdy nebo platu, které zaměstnanec dosáhl od počátku rozhodného období, popřípadě z hrubé mzdy nebo platu, které by zřejmě dosáhl; přitom se přihlédne zejména k obvyklé výši jednotlivých složek mzdy nebo platu zaměstnance nebo ke mzdě nebo platu zaměstnanců vykonávajících stejnou práci nebo práci stejné hodnoty (§ 355 odst. 2 zákoníku práce). Ke způsobu zjišťování pravděpodobného výdělku srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 3. 2016, sp. zn. 21 Cdo 4325/2014, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. 21 Cdo 95/2017, nebo odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2022, sp. zn. 21 Cdo 2146/2021.“

„rozhodným obdobím pro zjištění průměrného výdělku žalobkyně pro účely náhrady platu, která jí příslušela za nevyčerpanou dovolenou, na niž jí vzniklo právo v době od 1. 1. 2012 do 31. 1. 2017, kdy pracovní poměr mezi žalobkyní a žalovanou skončil, je čtvrté čtvrtletí roku 2016, které předchází dni následujícímu po skončení pracovního poměru, a nikoliv druhé čtvrtletí roku 2007, v němž – jak uvedl odvolací soud – „naposledy žalobkyně fakticky pro žalovanou pracovala“. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v rozhodném období čtvrtého čtvrtletí roku 2016 neodpracovala alespoň 21 dnů, neboť žalovaná jí v tomto období nepřidělovala práci, je třeba použít pravděpodobný výdělek, pro jehož náležité zjištění je nutné zabývat se zejména tím, jak byla v příslušném rozhodném období podle v té době platných právních předpisů odměňována práce, kterou měla žalobkyně u žalované konat“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 3408/2022 ze dne 26. ledna 2024 týkající se **náhrad v případě pracovního úrazu**

„Na základě podaného výkladu lze potom uzavřít, že posttraumatická stresová porucha, která se u poškozeného zaměstnance vyvinula v důsledku mimořádně intenzivního stresujícího zážitku vyvolaného událostí, jež se odehrála na pracovišti, které byl tento zaměstnanec jako její přímý účastník nebo pozorovatel (svědek) vystaven při plnění svých pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním a která současně extrémně vybočovala z běžných, každodenních podmínek výkonu jeho práce, je poškozením zdraví způsobeným pracovním úrazem, za které zaměstnavatel odpovídá podle ustanovení § 366 odst. 1 (nyní § 269 odst. 1) zák. práce. Naproti tomu vnímání pouhých vedlejších (sekundárních) projevů takové události (jako například hluku, zvířeného prachu, prchajícího davu lidí apod.), jehož emocionální zpracování vedlo k poškození psychického zdraví zaměstnance, zákonné znaky pracovního úrazu ve smyslu ustanovení § 380 odst. 1 (nyní § 271k odst. 1) zák. práce nenaplnuje.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 637/2023 ze dne 27. února 2024 týkající se **prodloužení pracovního poměru na dobu určitou**

„Z uvedeného vyplývá, že právní fikce upravená v § 39 odst. 5 zák. práce se vztahuje pouze k otázce doby, na niž je sjednán pracovní poměr. Žaloba podle tohoto ustanovení směřuje k určení právní skutečnosti, jež je podmínkou (jednou ze dvou) k nastoupení právní fikce, a nelze ji zaměňovat s určovací žalobou podle § 80 o. s. ř. (např. žalobou na určení, že pracovní poměr trvá). Pro vztah těchto žalob je dále charakteristické, že v rámci řízení o určení, že pracovní poměr trvá, se nelze zabývat zkoumáním splnění podmínek stanovených v ustanovení § 39 odst. 2 až 4 zák. práce, a to ani jako předběžnou (prejudiciální) otázkou (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 8. 2009, sp. zn. 21 Cdo 2923/2008, uveřejněný pod č. 50/2010 Sb. rozh. obč.). Rozsudek, jímž rozhodne soud o žalobě podle § 39 odst. 5 zák. práce, je rozsudkem deklaratorním; okamžik, k němuž právní fikce nastala, se neurčuje podle jeho právní moci, ale podle toho, kdy byly splněny zákonné podmínky právní fikce, tedy porušení podmínek pro sjednání (prodloužení) pracovního poměru na dobu určitou a včas doručené oznámení zaměstnance, že trvá na dalším zaměstnávání.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 27 Cdo 1179/2023 ze dne 24. ledna 2024 týkající se **valné hromady akciové společnosti a pozvánky na valnou hromadu**

„Zákon o obchodních korporacích v § 357 výslovně připouští, že stanovy mohou omezit rozsah písemné žádosti o vysvětlení, či určit akcionáři přiměřené časové omezení k přednesení své žádosti. Současně však blíže neurčuje, jaké omezení lze považovat za přiměřené. S přihlédnutím k výše popsanému účelu práva na vysvětlení je nutné za přiměřené považovat takové omezení, které akcionáři umožní realizaci práva na vysvětlení v míře dostačující tomu, aby právo na vysvětlení splnilo svou funkci. Přiměřenost omezení rozsahu žádosti o vysvětlení je tak třeba (nejde-li o exces) zkoumat vždy ad hoc s ohledem na všechny okolnosti, za nichž bylo právo na vysvětlení uplatněno. V poměrech projednávané věci nelze uzavřít, že by omezení rozsahu žádosti o vysvětlení zavedené usnesením o změně stanov a priori zbavovalo akcionáře možnosti vykonat právo na vysvětlení. O nepřiměřené omezení by tak mohlo jít toliko v případě, kdy by akcionář objektivně nebyl během pěti minut (či na jedné straně formátu A4) schopen své právo na vysvětlení vykonat (například z důvodu velkého množství záležitostí zařazených na pořad zasedání valné hromady, k nimž by akcionář své právo na vysvětlení uplatňoval). Omezení rozsahu žádosti o vysvětlení pak bude třeba považovat za nepřiměřené i tehdy, odmítne-li společnost podat vysvětlení v rozsahu, v němž akcionář překročil stanovené omezení žádosti o vysvětlení, nemohl-li objektivně akcionář přednést žádost tak, aby limity splňovala“

„úprava § 399 odst. 2 z. o. k. je dispozitivní. Stanovy mohou umožnit přítomnost více osob doprovázejících akcionáře na valné hromadě. Na druhé straně pak stanovy mohou právo akcionáře na doprovod omezit (určením podmínek, které musí doprovázející osoba splňovat), či úplně vyloučit. Zbývá dodat, že § 399 odst. 2 z. o. k. ani na něj navazující případná úprava ve stanovách nemohou vyloučit přítomnost doprovodu akcionáře v případě, že bez takového doprovodu by se akcionář vůbec nemohl zasedání valné hromady účastnit.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 27 Cdo 1535/2023 ze dne 29. února 2024 týkající se **práva akcionáře na informace**

„účelem práva akcionáře na vysvětlení podle § 357 až § 360 z. o. k. je zajištění informovanosti akcionáře pro výkon jeho práv na valné hromadě, resp. umožnění akcionáři kvalifikovaně a se znalostí věci posoudit záležitosti projednávané valnou hromadou. Proto vysvětlení musí společnost akcionáři poskytnout zásadně na zasedání valné hromady. A proto také platí, že akcionář, který se zasedání valné hromady nezúčastní, žádné vysvětlení od společnosti obdržet nemůže. Vysvětlení musí být zásadně poskytnuto na zasedání valné hromady, na němž jsou projednávány záležitosti, jichž se žádost akcionáře podle § 357 z. o. k. týká. Na rozdíl od obchodního zákoníku umožňuje zákon o obchodních korporacích, aby bylo vysvětlení akcionáři poskytnuto

i dodatečně. Jelikož však dodatečné poskytnutí vysvětlení již neplní základní účel tohoto institutu (jímž je umožnit akcionáři kvalifikovaně a se znalostí věci posoudit záležitosti projednávané valnou hromadou), může k němu představenstvo (správní rada) přistoupit pouze tehdy, je-li splněna podmínka složitosti vysvětlení. Ustanovení § 358 odst. 1 z. o. k. tak stanoví jedinou výjimku z obecné zásady poskytovat vysvětlení přímo na valné hromadě (není-li rozhodováno per rollam podle § 418 z. o. k.).“

„Členové představenstva či správní rady se musí na možné žádosti akcionářů pečlivě připravit tak, aby mohli potřebná vysvětlení podat, popřípadě musí zajistit účast osob (například zaměstnanců společnosti), které disponují informacemi potřebnými pro podání vysvětlení. Proto vysvětlení zpravidla nebude moci být považováno za složité ve smyslu § 358 odst. 1 z. o. k. tehdy, jestliže členové představenstva (či správní rady) jednající s péčí řádného hospodáře mohli – s ohledem na pořad zasedání valné hromady – předpokládat, že akcionáři mohou jeho poskytnutí požadovat, a to bez ohledu na jeho komplikovanost. Jinými slovy, složitost vysvětlení znemožňuje jeho poskytnutí na valné hromadě pouze tehdy, nebylo-li možno rozumně předpokládat, že akcionáři budou jeho podání požadovat, a současně není-li možné jej podat bez přípravy přímo na zasedání valné hromady.“

„Zákon o obchodních korporacích v § 360 odst. 3 jasně stanoví, že právo na vysvětlení lze u soudu uplatnit do jednoho měsíce od konání valné hromady, na které bylo odmítnuto poskytnutí vysvětlení, případně od odmítnutí nebo neposkytnutí informace ve lhůtě podle § 358 odst. 1 z. o. k. Z uvedeného plyne, že soudní ingerence je možná až poté, kdy společnost akcionáři vysvětlení řádně (dobrovolně) neposkytne.“

„Hovoří-li zákon o valné hromadě, na které bylo odmítnuto poskytnutí vysvětlení (příp. o valné hromadě v § 358 odst. 1 z. o. k.), rozumí tím valnou hromadu, na níž byla záležitost, ohledně které bylo vysvětlení požadováno, projednána. Před projednáním této záležitosti totiž nelze postavit najisto, že společnost informaci neposkytne. Na řečeném nic nemění ani případ, kdy (jako tomu bylo v projednávané věci) představenstvo společnosti odmítne vysvětlení poskytnout ještě před konáním valné hromady. Až do hlasování o záležitosti, ohledně které bylo vysvětlení požadováno, totiž může představenstvo svůj názor změnit a požadované vysvětlení poskytnout. Prekluzivní lhůta pro podání žaloby podle § 360 odst. 3 z. o. k. proto nemůže nikdy začít běžet před konáním valné hromady, na níž byla záležitost, ohledně níž bylo vysvětlení požadováno, projednána.“

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 27 Cdo 2163/2023 ze dne 29. února 2024 týkající se **zprávy o vztazích akciové společnosti**

„Z hlediska obsahu zprávy o vztazích je jejím základním účelem podat informaci o tom, zda ovládané osobě vznikla v souvislosti s jejím členstvím v podnikatelském seskupení újma, popřípadě též, jak byla takto vzniklá újma vyrovnána [§ 82 odst. 2 písm. f) a odst. 4 z. o. k.]; a dále též podat informaci o tom, jaké výhody a nevýhody plynou z členství ovládané osoby v podnikatelském seskupení, zda převládají výhody nebo nevýhody a jaká z toho pro ovládanou osobu plynou rizika (§ 82 odst. 4 z. o. k.). Tyto informace mohou (menšinovým) společníkům, ale i dalším osobám (ať již stojícím „uvnitř“ společnosti, či jejím věřitelům) posloužit v celé řadě případů. Údaje vypočtené v § 82 odst. 2 písm. f) a odst. 4 z. o. k. jsou ovšem obligatorními náležitostmi zprávy o vztazích mezi propojenými osobami především proto, aby bylo možné informovaně posoudit případný úspěch či neúspěch při uplatňování nároků podle § 71 a § 72 z. o. k. – zejména pak nároku ovládané osoby na náhradu újmy podle § 71 odst. 1 z. o. k., kterého se mohou za akciovou společnost domáhat i kvalifikovaní akcionáři (§ 372 odst. 2 z. o. k.). Ze stejného důvodu je na údaje vypočtené v § 82 odst. 2 písm. f) a odst. 4 z. o. k. kladen důraz i v rámci přezkumu zprávy o vztazích kontrolním orgánem (§ 83 odst. 1 z. o. k.). A právě odtud se odvíjí i požadovaná míra určitosti informací, které jsou ve zprávě o vztazích obligatorně uváděny. Aby totiž zpráva o vztazích mohla plnit svůj základní účel ^{ISEP} (jak byl popsán v předešlém odstavci), musí být

natolik určitá a konkrétní, aby bylo možné informovaně posoudit úspěch či neúspěch při případném uplatňování nároků podle § 71 a § 72 z. o. k. Na to pak bezprostředně navazuje také právo navrhnout soudu, aby pro účely přezkumu zprávy o vztazích jmenoval znalce (vazba na případné uplatňování nároku na náhradu újmy podle § 71 a § 72 z. o. k. se přitom zdůrazňuje již jen ve vztahu k aktivní věcné legitimaci navrhovatele podle § 88 z. o. k.). Dojde-li tak soudem jmenovaný znalec k názoru, že přezkoumávaná zpráva o vztazích z hlediska svého obsahu či rozsahu neobstojí, nebude postačovat prosté konstatování této skutečnosti. I znalecký posudek znalce jmenovaného pro přezkum zprávy o vztazích musí být natolik podrobný (určitý a konkrétní), aby jeho adresáti mohli informovaně posoudit případný úspěch či neúspěch při uplatňování nároků podle § 71 a § 72 z. o. k. ...“

Mgr. Jakub Málek – malek@plegal.cz

Ráchel Kouklíková – kouklikova@plegal.cz

ODEBÍREJTE NÁŠ PRAVIDELNÝ MĚSÍČNÍ NEWSLETTER

Navštivte naši stránku www.peytonlegal.cz/clanky a v její spodní části se přihlaste k odběru našeho pravidelného měsíčního newsletteru plného zajímavých článků a právních aktualit.

PEYTON legal NA WEBU A SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Navštivte naše webové stránky na www.peytonlegal.cz, na kterých naleznete novinky z naší kanceláře, publikované články a dozvíte se podrobné informace o celém týmu, poskytovaných službách a další zajímavosti o činnosti kanceláře. Jsme i na [LinkedIn](#) a [Facebook](#).